

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December-januar 17/18
Institution	HF og VUC KBHSYD
Uddannelse	HFe (lærerplan 2013)
Fag og niveau	Religion C.
Lærer(e)	Stine Wolff
Hold	4reC317 https://sites.google.com/a/kbhsyd.nu/religion-c-pgd/home

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til religionsfaget
Titel 2	Jødedom
3	Kristendom
4	Islam
5	Projektuge

Indhold

Kernestof og supplerende stof:

Primær litteratur:

- Skabelsesmyte: Bibelen kap. 1 – skabelsen, www.Bibelen.dk
- Skabelsesmyte: maoriernes kosmologi, Skriftløse Folks Religioner – traditioner og dokumenter, af Jørgen Podemann Sørensen, 1. Udg./Oplag, Gads Forlag, 1998 s. 106

SURA 2 (KOEN) VERS 255 TRONVERSET

Videoeksempler på ritualer

Shamanens vej – Renselsesritual:

<https://www.youtube.com/watch?v=5KxODhWvnul>

Shamanens vej – Åndedyrets dans:

<https://www.youtube.com/watch?v=8HA6d8DxVZ4>

Morning Practice – Muslim Prayer:

<https://www.youtube.com/watch?v=HRey7TFwkY>

DR-kirken – Alternativt nadverritual:

https://www.youtube.com/watch?v=JFV_qj46dzE

Sekundær litteratur:

- Grundbog til Religion C, Lene Madsen m.fl., Systime, 2012 "Grundbegreber" og værk-tøjer til religion s. 11-20, 264-269

- Verdenshistorien:

<http://filmcentralen.dk//gymnasiet/film/verdenshistorien-1-del-en-plads-paa-jorden>

<http://filmcentralen.dk/gymnasiet/film/verdenshistorien-2-del-en-plads-i-himlen>

Religionsfaglig Teori:

Ninian Smarts 7 dimensioner

Jørgen Podemann Sørensen: forholdet mellem myte og ritual

Arnold Van Genneps ritualmodel

Tekstens perspektiv på sit stof: Indefra og udefra

Omfang	ca. 9 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Mål: <u>Kursisten introduceres til religionsfaget</u></p> <p>Hertil præsenteres kursisten for: Vi har hovedfokus på de tre begreber, verdensbillede, menneskesyn samt gudssyn, og hvordan de kommer til udtryk i de religiøse kilder.</p> <p>Begreberne er grundlæggende begreber som vil gå igen i alle forløb. Derudover vil Ninian Smarts religionsdefinition/typologi være en gennemgående model.</p> <p>Hvordan man arbejder med religiøse kilder som ritualer og myter (hjemmelavet 9- punktsmodel med kildekritik og analyse og fortolkning)</p> <p>Religionsfaglige begreber: indefra/udefra, monoteisme og polyteisme, helligsted, urtid, myte, ritual, rent/urent, hellig/profan, kaos og kosmos, kosmologi, verdensbillede, gudsopfattelse og menneskesyn.</p> <p>Benytte Religionsvidenskabelig metode som: A. Van Genneps analysemodel til overgangsritualer, Jørgen Podemann Sørensens model til forholdet mellem myte og ritual, og Ninian Smarts syv dimensioner.</p> <p>Endvidere introduceres kursisten til tekstlæsning i religion, ligesom kursisten anvender de ovenfor nævnte religionsfaglige begreber i tekstlæsning. Endelig præsenteres kursisten for en række forskellige religiøse traditioner med udgangspunkt i myter og ritualer.</p>

Væsentligste arbejdsformer	Væsentligste arbejdsformer Klasseundervisning/ Selvstændig Tekstlæsning/ Gruppearbejde/ Fremlæggelse/anvendelse af IT (google site, docs m.m.)
-----------------------------------	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Jødedom
----------------	---------

Indhold	<p>Kernestof og supplerende stof:</p> <p>Primær Litteratur: Bibelen, Det Danske Bibelselskab, København, 1993, 1. udg. 6. opl. og www.bibelen.dk 1) Tekster fra GT o1. Mos. 1–2,1-4a: Verdens Skabelse o1. Mos. 2,4b-25: Adam og Eva o1. Mos 3: Syndefaldet og uddrivelsen af Edens have o1. Mos 4: Kain og Abel o1. Mos. 6-9,1-17: Vandfloden (3. skabelsesmyte) o1. Mos. 17: Omskærelsen o1. Mos. 22,1-19: Abraham skal ofre Isak o2. Mos. 19-20: Pagtslutningen på Sinaj - om "De 10 bud" Sekundær litteratur - "Religion og kultur – en grundbog". Af Allan Poulsen m.fl.: "Jødedommen", kap. 7, s. 119-125, 131-134, 3. udgave, 3. oplag, Systime 2012</p>
Omfang	ca. 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Kursisten skal opnå indsigt i: Jødedommens verdensbillede, menneskesyn og gudssyn Jødedommens historie og selvforståelse i grove træk De jødiske skrifter: TaNaKh, med fokus på Torahen Kristendommens baggrund og historie, inkl. Jødedommen De 3 skabelsesmyter. (skabelsen, edens have/syndefaldet og vandfloden) Kunne anvende begreber som: monoteisme, antropomorf, transcendent, Messias At foretage en tekstlæsning med analyse, dvs. karakteristik, fortolkning og perspektivering, dvs. sammenligne religiøse temaer og fænomener inden for Jødedommen eller i relation til anden religion På et fagligt grundlag kunne indgå i en dialog om egne og andres kulturelle værdier.</p>

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde
-----------------------------------	---

Titel 3	Kristendom
Indhold	<p>Kristendommens formative periode med fokus på det jødiske udgangspunkt, herunder specielt messiastanken.</p> <p>Derefter gennemgås kristendommens historiske udvikling fra statsreligion, reformation til nutidens danske folkekirke.</p> <p>Kernestof og supplerende stof:</p> <p>Primær Litteratur: - Tekster fra NT: Bibelen, Det Danske Bibelselskab, København, 1993, 1. udg. 6. opl. og www.bibelen.dk</p> <p>o Matt. 1, 1-17 Jesu Slægt o Matt. 3, 13-17 Jesu dåb</p> <p>o Matt. 5-7 Bjergprædikenen (uddrag) 5, 1-2 5, 17-20 Om loven 5, 21-26 Om vrede 5, 27-30 Om ægteskabsbrud 5, 31-32 Om skilsmisse 5, 33-37 Om at sværge 5, 38-42 Om gengældelse 5, 43-48 Om fjendekærlighed 6, 1-4 Om almisse 6, 5-8 Om bøn 6, 9-15 Fadervor 6, 19-21 Skatten i himlen 6, 24-34 Om bekymringer 7, 1-5 Om at dømme andre 7, 6 Perler for svin 7, 12 Den gyldne regel 7, 13-14</p>

Den snævre port 7, 15-20 Om falske profeter

o Luk. 18, 15-17 Jesus og de små børn

o Matt. 26, 17-29 Nadverindstiftelsen

o Luk. 10, 25-37 Lignelsen om den barmhjertige samaritaner

o Matt. 22, 15-22 Spørgsmålet om skat til kejseren

o Rom. 3, 21-31 Retfærdighed ved tro på Jesus Kristus

- Luthers 95 teser: https://da.wikipedia.org/wiki/Luthers_95_teser -

Folkekirkens dåbsritual: <http://www.folkekirken.dk/gudstjeneste/liturgi>

Sekundær Litteratur:

- "Religion og kultur – en grundbog". Af Allan Poulsen m.fl.:

"Kristendommen", kap. 8, s. 143-172, 3. udgave, 3. oplag, Systime

2012. - Net-artikel (undervisningsmateriale): "Bag om

Bjergprædikenen", Preben Medom Hansen, www.Bibelselskabet.dk - -

10 vigtigste ting om katolicisme:

<http://www.kristendom.dk/artikel/303365:Kirkehistorie--10-vigtigste-ting-omkatolicisme>

10 vigtigste ting om protestantisme:

<http://www.kristendom.dk/artikel/302680:Indfoering--10-vigtigste-ting-omprotestantisme>

5 skarpe om Jesus: <https://www.dr.dk/undervisning/religion/5-skarpe>

5 skarpe om Luther: <https://www.dr.dk/undervisning/religion/5-skarpe>

Hvad betyder det, at Jesus er Messias? Hans-Ole Bækgaard,

<http://jesusnet.dk/svar/hvad-betyder-det-at-jesus-er-messias/>

Phil Zuckerman om folkekirkens særstatus i Danmark:

https://www.youtube.com/watch?v=n9vc7v7em_4

Statistik over folkekirkens medlemstal, 1. januar 2016:

<http://www.km.dk/folkekirken/kirkestatistik/folkekirkens-medlemstal/>

Omfang

ca. 25 lektioner

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Kursisten skal opnå indsigt i:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kristendommens baggrund og historie, inkl. Jødedommen. ● Den kristne tro, herunder det treenige gudsbegreb. ● De 3 skabelsesmyter. (skabelsen, edens have og vandfloden) ● Jesus Kristus: den historiske Jesus og Kristus som Guds søn. ● Kristendommens tanker om "skabelse", "syndefaldet", "arvesynden", "det dobbelte kærlighedsbud", "lidelseshistorien" og "syndernes forladelse" m.m. ● Kunne anvende begreber som: monoteisme, skabelse, syndefald, arvesynd, det dobbelte kærlighedsbud, lidelseshistorien, syndernes forladelse, sakramente, messias, nadver, dåb m.m. ● At foretage en tekstlæsning med analyse, dvs. karakteristik, fortolkning og perspektivering, dvs. sammenligne religiøse temaer og fænomener inden for kristendommen eller i relation til anden religion. ● Kristendommens virkningshistorie i relation til den europæiske kultur. Herunder forskellen mellem katolicisme og protestantisme (sakramenterne) ● På et fagligt grundlag kunne indgå i en dialog om egne og andres kulturelle værdier
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/</p>

Retur til forside

Titel 4	Islam
Indhold	<p>Plan for forløbet:</p> <p>0) Før-islamisk tid i mellemøsten (introduktion til Islam – med tidslinje)</p> <p>1) Sunni og Shia</p> <p>2) Muhammed – profeternes segl (den sidste profet)</p> <p>3) Koranen & Hadith Herunder "Bogens folk": Jøderne og de kristne</p> <p>4) Pligterne: De 5 søjler</p> <p>5) Moderne Islam // Islam i Danmark // Euro-Islam // Radikal Islam Herunder Jan Hjärpes typologi</p> <p>Kernestof og supplerende stof:</p> <p>Primærlitteratur:</p> <p>- Jens Forman: Muslimernes Religion – Tro, praksis og sharia, systime, 2009, s. 70-72 Tekst 8 "Muhammed som sand profet"; s.77-80 Tekst 12 "Muslimsk koranforståelse" +13 " Religionshistorisk koranforståelse" s. 99-101 tekst 23 "Bønnens udførelse" s. 124-126 tekst 35 "Det muslimske broderskab" s. 132-134 tekst 39 Interview med Bassam Tibi - GADS religionshistoriske tekster, Bendt Alster og Christian Lindtner, 5. oplag Narayana Press, Gylling 1998 s. 398-401 + 412-14 (Sura om Koranen, Muhammed, Gud; Hadith om profetens liv)</p> <p>Jakob Skovgaard-Petersen: Moderne Islam – Muslimer i Cairo, 1995, 1. udgave, 3. oplag s. 127-129 (Sura og Hadith om de religiøse pligter) - Danske Verdensreligioner, Islam, Kate Østergaard, Gyldendal, 2006, Tekst 74: "Interview med Sherin Khankan om Sharia"; Tekst 71: "Interview med Muhammed om Demokrati" - Lars Halskov og Henrik Røjgaard, Politiken, 31.12.2001: Interview om Euro-Islam: Tariq Ramadan: Profetens ord på europæisk</p> <p>Sekundær litteratur:</p> <p>"Religion og kultur – en grundbog" Af Allan Poulsen m.fl.: "Islam", kap. 8, s. 173- 185, 3. udgave, 3. oplag, Systime 2012. - Jens Forman: Muslimernes Religion – Tro, praksis og sharia, systime, 2009 s. 14-18, 49-56, 120-122, 128, 134-137 - Artikel: "Hvad er forskellen på sunni- og shiaislam?", Egil Bargfeldt, 2011 (23.8.) religion.dk - Artikel: "Tidslinje over profeten Muhammeds liv", Jakob Thorgaard, 2015 (24.9.) religion.dk - Artikel: "Hvem var profeten Muhammed?", Jakob Thorgaard, 2005</p>

	<p>(25.5.) religion.dk - Artikel: "Koranen og andre hellige skrifter i islam", Jakob Thorgaard, 2005 (25.5.) religion.dk Ekskursion til Davids Samling Reza Aslan: Does Islam Promote Violence: https://www.facebook.com/video.php?v=10152410206006167 Engelsk introduktionsvideo om de 5 søjler for børn</p>
Omfang	ca. 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Kursisten skal opnå teoretisk indsigt i: Den muslimske tro. Islams grundlæggelse. Muhammeds liv og betydning for islam. De fem søjler.</p> <p>Kunne anvende religionsfaglige begreber som: indefra/udefra, Maksimalisme/minimalisme, essentialisme (os/dem), axis mundi, Allah, Muhammed, de 5 søjler (ibadat) trosbekendelse, bøn, almisse, faste og valfart, fundamentalisme, modernisme, sekularisering, traditionalisme, koran, hadith, sunna, sunni, shia</p> <p>Religionsfaglig metode som Jan Hjärpes typologi, Ninian Smarts religionsdefinition/typologi og Arnold Van Genneps ritualmodel (separation, liminal og integration) Jan Hjärpe: Indhold, funktion og engagement; modernist/traditionalist, Sekularist/non-sekularist</p> <p>Vurdere om et givet materiale anskuer islam indefra, dvs. fra en deltagersynsvinkel eller udefra, dvs. fra en ekstern, religionskritisk vinkel.</p> <p>Kunne redegøre for centrale religiøse fænomener i islam. Herunder hellige steder, bøn, koranens lovstof og hadith.</p> <p>Kunne gennemføre en tekstlæsning med a) analyse, dvs. karakteristik b) fortolkning og c) perspektivering, dvs. kunne sammenligne religiøse</p>

	<p>temaer og fænomener indenfor islam eller i relation til anden religion, f.eks. kristendom.</p> <p>Kunne relatere islam og dens virkningshistorie til den europæiske kultur.</p> <p>På et fagligt grundlag kunne indgå i en dialog om egne og andres kulturelle værdier</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/CL/skriftligt arbejde/ekskursioner

[Retur til forside](#)

Titel 5	Tværfaglig projektuge med om overgangen fra nordisk mytologi til kristendom i Danmark
----------------	---

<p>Indhold</p>	<p>Kernestof og supplerende stof: Kilder til Religion: - Artikel: "Guderne i den nordiske mytologi", Kristine Glerup, 2007 (14.11.) http://www.religion.dk/undervisning/guder-i-den-nordiske-mytologi - Skabelsesmyte: "Vølvens spådom" (den norrøne) skabelsesberetning http://vetus.skoletjenesten.dk/ - Skabelsesmyte: www.Bibelen.dk - 1. mos, 1 – Første skabelsesberetning - 1. mos, 2 – Anden skabelsesberetning - 1. mos, 3 – Syndefaldet - Artikel: "Før kristendommen havde man ikke et ord for religion", Sophie Bønding, 2012 (7.12.) http://www.religion.dk/viden/f%C3%B8r-kristendommen-havde-man-ikke-et-ord-religion</p> <p>Ekskursion til nationalmuseet med Historie</p> <p>Kilder til Historie: Fra Lindisfarne til Wilhelm Erobreren Harald Blåtand og Poppo Siegert af Grembloux' beretning om Haralds dåb Historikernes opfattelse af Haralds dåb Blev Danmark kristent med Haralds omvendelse</p> <p>VAAGN og STEM for DANMARK (billede) For Danmark! Mod Bolchevismen! (billede) & Roligans (billede)</p> <p>Videoer: - Vølvens spådom: https://www.youtube.com/watch?v=R95pilK152c</p>
<p>Omfang</p>	<p>10 lektioner</p>

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Tværfagligt arbejde: Historie + Religion</p> <p>Projektbeskrivelse: Vikingerne er verdenskendte for deres togter og historierne om dem lever i dag i bedste velgående i alt fra Hollywoodproduktioner til politiske partier, der spiller på symboler som f.eks. Jelligestenen som symbol for danskheden.</p> <p>Vi skal i projektuge se på hvem vikingerne var, hvordan de levede, hvilken religion de dyrkede og hvordan de forholdt sig til det internationale samfund, herunder kristendommen, der i middelalderen med hast spredte sig op igennem Europa.</p> <p>Projektugen foregår i samspillet mellem historie og religion, og i skal igennem projektet arbejde med kilder og metoder som i har lært i begge fag, og blandt andet se på, hvordan de to fag kan arbejde sammen og danne et helhedsbillede for temaet.</p> <p>Begge fagene byder ind med forskellige kilder, som i skal arbejde med, og byder blandt andet ind med en sammenligning af skabelsesberetningerne i kristendommen (som vi har læst på klassen) og nordisk religion (vølvens spådom).</p> <p>Læringsmål for projektugen: Hovedformålet med projektugen er, at i skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> o) Lære at udarbejde en problemformulering o) Lære at arbejde tværfagligt; altså målrettet bruge to fags metode på et materiale og dermed udforme et produkt.
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/fremlæggelse/ ekskursion med Historie</p>